

केन्द्रीयसंस्कृतविश्वविद्यालयः
आचार्य प्रथमसत्रार्द्धम् – पुराणेतिहासविभागः

पत्रसङ्केतः	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट	यूनिट	होरा
DSCC 16 राजधर्म- राजनीतिप्रकरणम्	आधारग्रन्थः- महाभारतम् (शान्तिपर्वणि राजधर्मानुशासनम्), गीताप्रेस, गोरखपुरम्, उ.प.			
	1. राज्यरक्षासाधनानि, ब्रह्मदेवकृतं नीतिशास्त्रम्, वर्णाश्रमधर्माः, राष्ट्रस्योन्नतये राज्ञः आवश्यकता।	1	1	16-20
	2. दण्डनीतेः महत्त्वं युगनिर्माणं च, राज्ञः षट् त्रिंशद् गुणाः, विज्ञराजपुरोहितस्य महत्त्वम्, राजसचिवनिरूपणम्, मन्त्रीपरीक्षणम्।	1	1	16-20
	3. सभासदः लक्षणम्, मन्त्रिमण्डलस्य संगठनम्, द्वारपाल-शिरोरक्षक-सेनापतेश्च गुणाः, नगरदुर्गयोः वर्णनम्।	1	1	16-20
	4. राष्ट्रस्य रक्षाविधानम्, राष्ट्रस्य कोशसंग्रहः, राज्ञः धर्माचरणम्, राज्ञः कर्तव्यानि	1	1	16-20
	5. फलितांशः UNIT – I. – राजनीतेः राज्यरक्षायाश्च सम्पूर्णं ज्ञानम्। UNIT – II. – मन्त्रीसचिवनानां परीक्षणज्ञानम्। UNIT – III. – राज्ञः कर्तव्याकर्तव्यनिरूपणम्। UNIT – IV. – नीतिशास्त्रगतज्ञानलाभः अर्थसंग्रहविषयज्ञानलाभश्च।			
DSCC 17	आधारग्रन्थः- श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, पंचमस्कन्धः, गीताप्रेस, गोरखपुर, उत्तरप्रदेश			

भरतवशंविवरणम्	1. प्रियव्रतचरित्रम्, आग्नीध्रचरित्रम्, नाभिचरित्रम्, ऋषभदेवस्य चरित्रम्	1	1	16-20
	2. ऋषभदेवस्योपदेशः, ऋषभदेवस्य देहत्यागः, भरतचरित्रम्, भरतस्य मृगजन्मप्राप्तिः	1	1	16-20
	3. भरतस्य ब्राह्मणकुले जन्म, भरतरहूगणयोः सङ्गमः, रहूगणस्य भरतावहेलनम्, रहूगणस्य प्रश्नः, भरतस्योपदेशः।	1	1	16-20
	4. भवाटवीवर्णनम्, रहूगणस्य संशयनाशः, भवाटव्याः स्पष्टीकरणम्, भरतवंशवर्णनम्	1	1	16-20
	5. फलितांशः UNIT – I. – प्रसिद्धराजचरित्रज्ञानेन राजनीतिज्ञानम् UNIT – II. – भरतरहूगणसम्बन्धमाध्यमेन आत्मतत्त्वज्ञानम् UNIT – III. - भागवतः ऋषभदेवन तत्त्वज्ञानप्रदानम् UNIT – IV. – भवादव्याः स्वरूपज्ञानम्			
DSCC 18 कृष्णावतारतत्त्वम्	आधारग्रन्थः- श्रीमद्भागवतमहापुराणम्, दशमस्कन्धः, गीताप्रेस, गोरखपुर, उत्तरप्रदेश			
	1. भगवता पृथ्वी-आश्वासनम्, देवकीवसुदेवयोः विवाहः। वसुदेवस्यानुनयः।	1	1	16-20
	2. कंसेन देवकीपुत्राणां वधः, गर्भस्तुतिः भगवतः श्रीकृष्णस्य प्राकट्यम्, वसुदेवस्तुतिः।	1	1	16-20
	3. गोकुले भगवतः जन्ममहोत्सवः, ब्रह्मस्तुतिः, कालियोपरि कृपा, प्रावृड् वर्णनम्,	1	1	16-20

	4. शरद्वर्णनम्, वेणुगीतम्, गोपीवस्त्रहरणम्, श्रीकृष्णस्याभिषेकः।	1	1	16-20
	5.फलितांशः UNIT – I. – भगवतः श्रीकृष्णस्याविर्भावकारणानि UNIT – II. – कंसस्यविनाशोपायः UNIT – III. - स्तुतिमाध्यमेन भगवतःस्वरूपज्ञानम् UNIT – IV.–श्रीकृष्णलीलामाध्यमेन आनन्दरसस्य वितरणम्			
DSCC 19 प्रकृतितत्त्वम्	आधारग्रन्थः- ब्रह्मवैवर्तपुराणम्, प्रकृतिखण्डः।प्रकाशकः- गीताप्रेस, गोरखपुर,उत्तरप्रदेश			
	1. प्रकृतिस्वरूपम् तद्भेदश्च, देवदेव्युत्पत्तिवर्णनम्, विश्वब्रह्माण्डोत्पत्तिवर्णनम्, सरस्वतीउपाख्यानम्, सरस्वतीपूजाविधानं कवचं च।	1	1	16-20
	2. कलियुगमाननिरूपणम्, गोलोके श्रीकृष्णलीलावर्णनम्, पृथिवी-उपाख्यानम्, वसुधाजन्म तिरोभावश्च।	1	1	16-20
	3. पृथिवी-स्तोत्रम्, गंगोत्पत्तिवर्णनम्, गङ्गायाः गोलोकगमनम्, सीतायाः पूर्वजन्मवृत्तम्, वेदवतीउपाख्यानम्।	1	1	16-20

	4. तुलस्युपाख्यानम्, शङ्खचूडेनसहविवाहः, शङ्खचूडवधः, तुलसीमाहात्म्यम्।	1	1	16-20
--	--	---	---	-------